

Oktober 2026

NautaDutilh | Deltalinqs

Update sancties

Inhoudsopgave

Sanctieregelgeving in beweging: een drukke zomer & vroege herfst

1. Sancties tegen Rusland
2. Overige EU-sanctieregimes: ook buiten Rusland veel beweging
3. Dual-use: update controlelijst én een richtinggevende opinie van de AG
4. Nationale ontwikkelingen
5. Handhaving

Sanctieregelgeving in beweging: een drukke zomer & vroege herfst

Tijdens onze masterclass op 9 juli 2026 stonden wij stil bij de groeiende impact van internationale sancties op haven- en logistieke bedrijven in de mainport Rotterdam. Op dat moment waren 20 sanctiepakketten van kracht tegen Rusland en was het 21e pakket nog in voorbereiding. Sinds onze workshop is er veel gebeurd. De sanctieregelgeving heeft zich in hoog tempo verder ontwikkeld, zowel op EU-niveau als op Nederlands nationaal niveau en niet alleen ten aanzien van Rusland. Ook andere sanctieregimes zijn in deze periode actief gewijzigd, uitgebreid of vernieuwd.

Europese ontwikkelingen

Sancties tegen Rusland

Op 23 juli 2026 is het 21ste sanctiepakket aangenomen met 218 nieuwe ‘listings’ (ofwel toevoeging aan de sanctielijst), vergaande maatregelen op het gebied van financiële dienstverlening, crypto, energie en de schaduw vloot, en nieuwe exportrestricties richting entiteiten in derde landen.
Daarnaast zijn er in de afgelopen periode tal van personen toegevoegd aan de EU-sanctielijst: van personen betrokken bij cyberaanvallen en informatiemanipulatie tot individuen en entiteiten die verantwoordelijk worden gehouden voor de deportatie van Oekraïense kinderen.

Op 22 september 2026 zijn de bestaande persoonsgerichte sancties onder het Oekraïne-regime verlengd met drie jaar, tot september 2029 met dien verstande dat een beperkt aantal ‘listings’ bij die gelegenheid juist is komen te vervallen.

Op 12 oktober 2026 heeft de EU de bestaande lijst van gesanctioneerde personen uitgebreid met een kleine 1600 nieuwe vermeldingen; de grootste uitbreiding ooit.

Overige regimes

In de afgelopen maanden zijn ook andere EU-sanctieregimes actief gewijzigd. Het Sudan-regime is fors versterkt met nieuwe sectorale maatregelen gericht op de goudhandel en het Libanon-regime is via een nieuw Raadsbesluit eveneens aangepast.

Dual use

Op het gebied van dual-use zijn twee ontwikkelingen bijzonder relevant. Eind september bracht de advocaat-generaal bij het Hof van Justitie van de EU voor het eerst een conclusie uit over de vraag wat precies een ‘dual-use’ product maakt. Vrijwel gelijktijdig heeft de Europese Commissie de officiële lijst van gecontroleerde ‘dual-use’ goederen uitgebreid. Dual-use goederenexport was al vanaf het begin een van de centrale pijlers van het EU-sanctieregime

tegen Rusland. Juist omdat ‘dual-use’ goederen zo vaak een legitiem civiel toepassingsgebied hebben, zijn omleiding van goederen via derde landen en het verkeerd omschrijven (‘mislabeling’) van de aard of bestemming van goederen terugkerende risico’s gebleken, zeker in de context van de Rotterdamse haven als een van de grootste doorvoerknooppunten van Europa. Beide risico’s worden door de twee recente ontwikkelingen alleen maar urgenter.

Nationaal niveau

Op Nederlands niveau zijn eveneens twee belangrijke stappen gezet. Het kabinet heeft op 22 september 2026 een tijdelijk nationaal sanctiebesluit vastgesteld dat invoer, aankoop, verkoop en bemiddeling van goederen uit onrechtmatige Israëlische nederzettingen verbiedt inclusief een anti-omzeilingsbepaling. Daarnaast nadert de Wet internationale sanctiemaatregelen (WIS) de voltooiing.

De rode draad

De rode draad door al deze ontwikkelingen is dezelfde als die wij op 9 juli schetsten: sanctieregelgeving blijft en groeit, en het risico op incidenten en (dus) handhaving neemt daardoor toe. Voor bedrijven in de mainport Rotterdam betekent dit dat compliance geen eenmalige inspanning is, maar een doorlopend proces dat vraagt om actuele screeningsprocedures, keten brede ‘due diligence’ en alertheid op signalen die duiden op omzeiling. En ‘last but not least’: wees voorbereid om adequaat te kunnen reageren op onverhoopte incidenten.

In deze oktober update vindt u meer informatie over de geschetste ontwikkelingen en het belang daarvan voor het bedrijfsleven in de Rotterdamse haven.

Neem contact met ons op

Simone Honig | partner
Corporate Crime & Business Integrity
T: +31 6 46 63 47 61
E: Simone.Honig@nautadutilh.com

Dorien Roerink | counsel
Corporate Crime & Business Integrity
T: +31 6 24 61 71 41
E: Dorien.Roerink@nautadutilh.com

Leon Wijsman | partner
Corporate Crime & Business Integrity
T: +31 6 53 49 79 90
E: Leon.Wijsman@nautadutilh.com

Nosh van der Voort | senior associate
Corporate Crime & Business Integrity
T: + 31 6 29 63 70 53
E: Nosh.vanderVoort@nautadutilh.com

1 Sanctie tegen Rusland

Het 21e EU-sanctiepakket tegen Rusland (23 juli 2026)

Het 21e sanctiepakket is op 23 juli 2026 aangenomen door de Raad van de EU. Met 218 nieuwe 'listings' (48 personen en 170 entiteiten) is dit de grootste uitbreiding van het aantal gesanctioneerde personen in vier jaar. Voor Deltalinqs-leden zijn de volgende elementen uit het 21ste pakket het meest relevant.

Schaduwvloot

41 extra schepen zijn 'gelist' in aanvulling op de bestaande lijst van 632 schepen. Schepen met complexe eigendomsstructuren (verborgen UBO's). Het 21e pakket sanctioneert daarnaast voor het eerst een 'crewing agency' Dat raakt direct partijen die actief zijn in de bemanning en exploitatie van schepen.

Financiële sector en crypto

'Asset freezes' en transactieverboden worden uitgebreid naar 94 banken en financiële instellingen, inclusief 33 extra Russische kredietinstellingen. Transactieverboden gelden nu ook voor niet-Russische banken, waaronder een Kirgizische bank gelinkt aan het Russische SPFS-betalingssysteem. Betalingen via tussenbanken of obscure entiteiten vormen daarmee een nog groter risico. Daarnaast vallen 14 crypto-platforms buiten Rusland nu onder transactieverboden, en introduceert het pakket de mogelijkheid van een volledig derde-landen verbod op crypto-diensten.

Derde-landen

Omleiding van goederen via derde landen (Turkije, UAE, Centraal-Azië) was een centraal thema tijdens onze masterclass. Het 21e pakket voegt 51 nieuwe entiteiten toe in precies deze regio's, inclusief China/Hongkong, India en Kazachstan.

Energie

De EU pauzeert de automatische aanpassing van het olieprijsplafond-mechanisme tot 15 juli 2027. Voor raffinaderijen die Russische olie verwerken, introduceert het pakket een nieuw transactieverbod instrument. Een Georgische raffinaderij wordt als eerste daarmee geconfronteerd, met een overgangsperiode van zes maanden.

Bescherming EU-bedrijven

Het pakket introduceert mechanismen die EU-bedrijven beschermen tegen Russische rechtszaken of vonnissen die voortkomen uit de naleving van EU-sancties. Dat is relevant voor bedrijven die geconfronteerd worden met Russische tegenclaims naar aanleiding van gestaakte contracten of leveranties.

Aanvullende ‘listings’ onder de Rusland sancties

Naast het 21e pakket heeft de Raad gedurende de zomer en vroege herfst diverse personen en entiteiten toegevoegd aan de EU-sanctielijst. De belangrijkste:

- 13 juli 2026: 9 personen en 4 entiteiten gesanctioneerd wegens Russische cyberaanvallen en destabiliserende activiteiten. Op dezelfde datum worden 4 personen en 5 entiteiten ‘gelist’ in verband met misbruik van surveillancetechnologie (SORM-gerelateerde hard- en software).
- 7 juli 2026: 1 persoon en 5 entiteiten ‘gelist’ (de ABS Electro-groep) wegens betrokkenheid bij de productie van drone-onderdelen en weerstand biedende elektronica, in directe relatie tot dodelijke aanvallen op Kyiv.
- 7 augustus 2026: 5 extra personen ‘gelist’ wegens steun aan het Russische militair-industrieel complex.
- 24 september 2026: Xenia Fedorova wordt gesanctioneerd wegens buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging (FIMI). Het regime “Russische destabiliserende activiteiten” telt daarmee 81 personen en 20 entiteiten.
- 28 september 2026: 10 personen en 17 entiteiten gesanctioneerd wegens de systematische onrechtmatige deportatie en gedwongen assimilatie van Oekraïense kinderen, waarbij ook een kamp op Noord-Koreaans grondgebied betrokken is.

De meest impactvolle aanvulling van de EU-sanctielijst is echter die van 12 oktober jl. Op 12 oktober 2026 heeft de Raad van de EU zijn grootste aanvulling van de sanctielijst ooit aangenomen in reactie op de aanhoudende en escalerende oorlog van Rusland tegen Oekraïne. Het gaat om 1569 nieuwe vermeldingen: 826 entiteiten en 743 CEO’s van die entiteiten. Het pakket richt zich specifiek op middelgrote toeleveranciers in de toeleveringsketen die de “kern” van de Russische militaire industrie vormen, met een gezamenlijke jaaromzet van ten minste €20 miljard en meer dan 250.000 werknemers. Tot de doelwitten behoren leveranciers van onderdelen voor raketten, onbemande luchtvaartuigen (UAV’s) en vliegtuigen: halfgeleiders/microcircuits/computers, radar/antennes/zendontvangers, luchtvaart-/satellietsystemen, explosieven/munitie, optica en navigatie.

Door deze snelle wijzigingen en grote aantallen nieuwe gesanctioneerde personen is het voor bedrijven essentieel dat screeningsprocessen actueel zijn en dat niet alleen wordt gecontroleerd bij het aangaan van een relatie, maar ook gedurende de looptijd.

Verlenging bestaande ‘listings’ onder Rusland sancties met drie jaar

Op 22 september 2026 heeft de Raad de bestaande individuele sancties onder het regime “territoriale integriteit van Oekraïne” (gebaseerd op Verordening 269/2014) verlengd met 36 maanden, tot 22 september 2029. Dit betreft de persoonsgerichte sancties (asset freeze en reisverbod) van personen die al op de lijst stonden.

Bij deze periodieke review is ook een beperkt aantal listings niet verlengd: personen die zijn overleden zijn van de lijst verwijderd, en in een aantal gevallen heeft de Raad besloten de listing niet voort te zetten. Bedrijven die op basis van een listing transacties of tegoeden hebben geblokkeerd, doen er goed aan om te controleren of de betrokken persoon of entiteit na 22 september 2026 nog steeds op de geconsolideerde lijst staat. Is dat niet het geval, dan moet de blokkade worden heroverwogen en zo nodig worden opgeheven..

Geactualiseerde FAQ’s van de Europese Commissie

Op 25 september 2026 heeft de Europese Commissie nieuwe en bijgewerkte FAQ’s gepubliceerd over sancties tegen Rusland en Belarus. Zoals tijdens onze Masterclass besproken biedt deze ‘guidance’ praktische duiding bij complexe vraagstukken, waaronder de toepassing van de ‘asset freeze’ en de exportbeperkingen voor ‘dual-use’ en geavanceerde technologie. Het tijdig kennisnemen van deze FAQ-updates is minstens zo relevant als het volgen van de formele sanctiebesluiten zelf.

2 Overige EU-sanctieregimes: ook buiten Rusland veel beweging

Het Rusland-regime trekt terecht de meeste aandacht, maar ook andere EU-sanctieregimes zijn in de afgelopen maanden actief gewijzigd. Voor de haven- en logistieke sector in Rotterdam zijn deze relevant. Doorvoer via Rotterdam kan leiden tot indirecte betrokkenheid bij gesanctioneerde partijen die onder elk sanctieregime kunnen vallen.

Sudan: nieuwe sectorale maatregelen gericht op goudhandel (13 juli 2026)

Op 13 juli 2026 heeft de Raad het Sudan-sanctieregime aanzienlijk versterkt met nieuwe sectorale maatregelen:

- Een verbod op aankoop, import en transfer van goud van oorsprong uit Sudan, inclusief aanverwante financierings-, verzekerings- en transportdiensten. Door de handelsstroom van een inkomsten genererende grondstof te verbieden, worden de financiële middelen van conflictpartijen ingeperkt.
- Een verbod op export van kwik en cyanide naar Sudan. Deze stoffen zijn onmisbaar in de goudwinning. Hiermee wordt ook de aanvoerkant van de goudproductie geraakt.
- Verbod op aanverwante dienstverlening, inclusief logistieke en financiële diensten die de goudhandel faciliteren.
- Uitzonderingen zijn opgenomen voor humanitaire doeleinden en gezondheidsnoodsituaties.

Voor leden van DeltaLinqs die betrokken zijn bij de verscheping, opslag of financiering van edelmetalen, of bij de levering van chemicaliën zoals kwik of cyanide, is dit direct relevant.

Libanon: aanpassing van het sanctieregime (17 juli 2026)

Bij besluit van 17 juli 2026 heeft de Raad het bestaande EU-sanctieregime tegen Libanon gewijzigd. Hoewel de Libanon-sancties minder breed van opzet zijn dan de Rusland-maatregelen, zijn zij relevant voor partijen die handels- of financiële relaties onderhouden met Libanese tegenpartijen of die betrokken zijn bij scheepvaart in de oostelijke Middellandse Zee.

Belarus: aanscherping in het kielzog van het 21e Rusland-pakket

Het 21e sanctiepakket bevat, naast de Rusland-maatregelen, ook bepalingen die het Belarus-sanctieregime aanscherpen. Belarus blijft daarmee een bijzonder aandachtspunt voor bedrijven die via Oost-Europa handelen of vervoersdiensten verlenen op routes die via of langs Belarus lopen.

3

Dual-use: update controlelijst én een richtinggevende opinie van de AG

Wat zijn dual-use goederen en waarom zijn zij zo relevant voor sanctieregimes?

'Dual-use' goederen zijn producten, software en technologie die zowel voor civiele als voor militaire of veiligheidsdoeleinden kunnen worden gebruikt. Denk aan halfgeleiders, geavanceerde chemicaliën, precisie-apparatuur, bepaalde communicatietechnologie en software voor drone-aansturing.

De verbinding tussen 'dual-use' en sancties is meerledig. Ten eerste zijn 'dual-use' goederen een primair doelwit van de Rusland-sancties: 'dual-use' export is al vanaf het eerste pakket een van de centrale pijlers van het EU-sanctieregime tegen Rusland. Micro-elektronica, navigatietechnologie en chemische precursoren worden aangetroffen in Russische wapensystemen, drones en raketten.

Ten tweede vormt omzeiling via derde landen het kernprobleem: Rusland ontvangt 'dual-use' goederen niet meer rechtstreeks vanuit de EU, maar via tussenstops in landen als Turkije, de VAE en Centraal-Azië. Dat is precies de reden dat het 21e pakket 51 nieuwe entiteiten in derde landen aan de exportrestricties toevoegt. Ten derde worden 'dual-use' goederen veelvuldig 'mislabelled': 'phantom trade flows' (ofwel schijn handel stromen) en 'mislabeling' van goederen zijn terugkerende problemen in de havencontext. De verbinding met andere sanctieregimes, zoals de sancties tegen Sudan (chemicaliën/kwik/cyanide), illustreert dat 'dual-use' risico's niet beperkt zijn tot Rusland.

Voor Deltalinqs-leden is dit extra relevant vanwege de risico's die kunnen ontstaan als gevolg van doorvoer via de Rotterdamse haven

Update EU dual-use controlelijst

De EU heeft de bijlage bij de ‘dual-use’ verordening (Verordening (EU) 2021/821) bijgewerkt. Deze nieuwe lijst wordt naar alle waarschijnlijkheid per november 2026 van kracht. De geactualiseerde controlelijst bevat uitbreidingen op het gebied van geavanceerde halfgeleiders, quantum-technologie en bepaalde cybersurveillance-instrumenten. De reikwijdte van export vergunningsplichtige goederen is daarmee verder uitgebreid. In de praktijk betekent dit dat bedrijven hun productcategorisaties opnieuw tegen de bijgewerkte lijst moeten toetsen: een product dat eerder niet vergunningsplichtig was, kan dat nu wel zijn. Dat geldt niet alleen voor de exporteur zelf, maar ook voor partijen die in opdracht handelen, vervoeren of opslaan.

Conclusie AG Capeta (HvJ EU) - uitleg begrip ‘dual use’

Advocaat-Generaal Capeta heeft een conclusie gepubliceerd in een prejudiciële zaak over de uitleg van het begrip ‘dual-use’ goederen. De advocaat-generaal staat een ruime interpretatie voor van het ‘dual use’ begrip; de classificatie van een item hangt af van de gebruiksmogelijkheden en het bewijs van wie het item gebruikt en op welke manier.

De achterliggende gedachte van deze ruime interpretatie is dat een te enge interpretatie ervoor zou zorgen dat de effectiviteit van het export control regime wordt ondermijnd. Hoewel een conclusie van een AG niet bindend is voor het Hof van Justitie, wordt deze in de praktijk veelvuldig gevolgd.

4 Nationale ontwikkelingen

Nieuw nationaal verbod: goederen uit Israëlische nederzettingen

Nederland heeft op 21 juli 2026 een tijdelijk nationaal sanctiebesluit gepubliceerd (Staatsblad 2026, nr. 222) dat ziet op goederen die geheel of gedeeltelijk afkomstig zijn uit onrechtmatige Israëlische nederzettingen in bezette gebieden. Het besluit is op 22 september 2026 in werking getreden.

Bij invoer van goederen met een Israëlische oorsprongsverklaring kan een verklaring worden verlangd dat de goederen niet uit nederzettingen afkomstig zijn. Douane (Centrale Dienst In- en Uitvoer) en de FIOD (Team POSS: Precursoren, Strategische goederen en Sanctiewetgeving) zijn de aangewezen toezichthoudende instanties. Het besluit vervalt van rechtswege drie jaar na inwerkingtreding, tenzij eerder ingetrokken.

Wet internationale sanctiemaatregelen (WIS)

De WIS is de beoogde vervanger van de Sanctiewet 1977 en beoogt het Nederlandse sanctiestelsel te moderniseren. Aanleiding is dat de Sanctiewet 1977 op een flink aantal punten verouderd is.

De WIS is de beoogde vervanger van de Sanctiewet 1977 en beoogt het Nederlandse sanctiestelsel te moderniseren. Aanleiding is dat de Sanctiewet 1977 op een flink aantal punten verouderd is. De WIS introduceert (o.a.):

- Bestuursrechtelijke handhaving van sanctieschendingen;
- Een bijzondere handhavingsbevoegdheid bij ernstige niet-nakoming of omzeiling van sanctiemaatregelen;
- Beheer en bewind van bevroren vermogensbestanddelen;
- Koppeling van sancties aan openbare registers;
- Een centraal meldpunt voor sanctienaleving.

Voor bedrijven in de mainport is dat laatste punt relevant: het centraal meldpunt zal de verwerking en analyse van meldingen structureler maken, wat de druk op naleving verder vergroot.

Op 23 september 2026 is een tweede nota van wijziging bij de Tweede Kamer ingediend. Deze verduidelijkt onder meer: (i) dat het Centraal Meldpunt Sancties ook bestaande meldingen kan verwerken, (ii) dat bestaande sanctiebesluiten en -regelingen die nu op de Sanctiewet 1977 rusten straks hun grondslag in de WIS vinden, en (iii) dat een eerder foutief gewijzigde koppeling met de Wet op de economische delicten wordt gecorrigeerd.

5 Handhaving

Ook de handhavingspraktijk laat zien dat toezichthouders actief optreden tegen sanctieomzeiling richting Rusland. De gevolgen van een overtreding kunnen verstrekkend zijn. Bestuurders kunnen persoonlijk aansprakelijk worden gesteld en strafrechtelijke aansprakelijkheid bij schending van sanctieregelgeving is reëel. Het verweer “ik wist het niet” biedt geen bescherming als er signalen waren waarop had moeten worden gehandeld.

Heeft u vragen over de gevolgen van sancties en export control-regelgeving voor uw bedrijf? Neem contact met ons op.